

Notat til statsrevisorerne
om
den fortsatte udvikling i sagen om statsamternes produktivitet og effektivitet
(beretning nr. 2/02)

Indledning

1. I mit notat til statsrevisorerne af 11. april 2003, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2002, s. 75 ff., gav jeg udtryk for, at de initiativer, som Indenrigs- og Sundhedsministeriet havde sat i værk, var hensigtsmæssige.

Der var efter min opfattelse gode muligheder for, at disse tiltag ville kunne rette op på de problemer, der var peget på i beretningen.

Jeg konstaterede, at

- Indenrigs- og Sundhedsministeriet ville fortsætte arbejdet med at fastlægge principper for fordelingen af bevillingen mellem statsamterne, idet bevillingsmodellen til stadighed ville kunne forbedres.
- Indenrigs- og Sundhedsministeriet havde taget initiativ til at fastlægge produktivitetsmål i resultatkontrakterne for 2003, og at dette efterhånden ville føre til et mere ensartet produktivitetsniveau.
- Statsamternes sagsbehandlingstider blev målsat, så forskelle mellem statsamterne ville formindskes, og at dette kunne sikres ved, at resultatkontrakterne for 2003 blev suppleret med mål herfor.

- Indenrigs- og Sundhedsministeriet ville fortsætte arbejde med kvalitetsmålinger, men det var stadig ikke muligt at belyse, om udviklingen var tilfredsstillende.
- Indenrigs- og Sundhedsministeriet havde iværksat en række initiativer til forbedring af den samlede effektivitet, men det var ikke muligt at bedømme, om resultatet var tilfredsstillende.
- Den Sociale Ankestyrelse havde opstillet mål for sagsbehandlingstiden i de sociale nævn, men det var ikke muligt at konstatere, om de ambitiøse mål blev nået.

2. I dette notat vil jeg følge op på Indenrigs- og Sundhedsministeriets iværksættelse af de nævnte 6 initiativer.

Opfølgningen er baseret på møde med ministeriet og gennemgang af rapporter og øvrigt materiale, der dokumenterer de gennemførte initiativer.

Notatudkastet har været forelagt Indenrigs- og Sundhedsministeriet, og ministeriets bemærkninger er indarbejdet i notatet.

Justering af bevillingsmodellen

3. I mit notat fra april 2003 fremgik det, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet ville fortsætte arbejdet med at vurdere behovet for at foretage justeringer og tilpasninger i principperne for fordelingen af bevillingen mellem statsamterne. Principperne ville som udgangspunkt blive fastlagt i forbindelse med fordelingen for de kommende år.

4. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har oplyst, at bevillingsmodellen er korrigeret for ændringer i opgavefordelingen, som er sket siden foråret 2003. I foråret 2004 er der tillige indarbejdet nogle produktivitetsforbedrende tiltag i form af særlige sparekrav. Endvidere har ministeriet analyseret modellens følsomhed over for huslejeniveau mv. og undersøgt konsekvensen af at bruge summariske enhedspriser. Resultaterne gav ikke anledning til at ændre bevillingsmodellen.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har meddelt, at overvejelserne om opgaveomlægninger og strukturændringer og de beslutninger, der er truffet i forlængelse heraf, har været så vidtgående, at det efter ministeriets opfattelse ikke ville være hensigtsmæssigt eller meningsfyldt at søge bevillingsmodellen ændret i større omfang for en kortere periode.

5. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har videre meddelt, at ministeriet i november 2005 har indgået en kontrakt med Økonomistyrelsen om et serviceeftersyn af bevillingsmodellen for statsamterne.

Formålet med eftersynet er i henhold til Økonomistyrelsens projektbeskrivelse bl.a. at vurdere behovet og mulighederne for at

- skabe større gennemsigtighed
- ændre tidsmæssig fokus
- skabe sammenhæng mellem modellen og finansloven
- etablere kobling til øvrige styringsværktøjer
- indbygge incitamentsstrukturer.

6. Jeg konstaterer, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet løbende har arbejdet med tilpasninger i den eksisterende bevillingsmodel, men at ministeriet har prioriteret arbejdet med strukturreformen inden for statsamtsområdet. Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeriet har iværksat et serviceeftersyn af bevillingsmodellen, og jeg forventer, at ministeriet vil videreføre arbejdet med justeringer af modellen i relation til de nye statsforvaltninger.

Produktiviteten i statsamterne

7. I mit notat fra april 2003 fremgik det, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet ville fastsætte mål for produktiviteten for de enkelte statsamter med henblik på at forbedre produktiviteten generelt og indsnævre de indbyrdes forskelle mellem statsamterne.

Jeg konstaterer, at der i resultatkontrakterne for perioden 2003-2004 er fastsat mål for produktiviteten for alle hovedområder. Jeg har endvidere gennemgået ministeriets oplysninger om udviklingen i produktiviteten for de 4 største områder: ægteskabssager, børns retsstilling, forældremyndighed og de sociale nævn. Produktivitet i 2004 er sammenholdt med tilsvarende oplysninger i beretningen. Udviklingen viser, at for områderne ægteskabssager og de sociale nævn er produktiviteten generelt forbedret siden opgørelserne i 2000 og 2001, mens produktiviteten for børns retsstilling og forældremyndighed er faldet. Den lavere produktivitet på disse 2 områder skyldes ifølge ministeriet ikrafttræden af børneloven den 1. juli 2002, hvorefter statsamterne skulle

behandle færre rutineprægede sager, men samtidig flere mere komplicerede sager. Udviklingen viser tillige, at spredningen i afgørelser pr. time er forøget for alle 4 områder.

Jeg konstaterer, at der i resultatkontrakterne er fastsat mål for produktiviteten for alle hovedområder. Intentionen om en forbedret produktivitet og et mere ensartet produktivitsniveau er dog endnu ikke opfyldt. Jeg finder, at ministeriet fortsat bør følge udviklingen i produktiviteten.

Sagsbehandlingstiderne i statsamterne

8. I mit notat fra april 2003 fremgik det, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet ville fastsætte fælles mål for sagsbehandlingstider for de enkelte områder med henblik på at formindske forskellene i behandlingstiderne mellem statsamterne.

Jeg har gennemgået årsrapporten for 2004 for at vurdere, i hvilket omfang statsamterne under et opfylder målene for de enkelte områder. Jeg konstaterer, at statsamterne i 2004 under et har opfyldt målene for alle områder. Jeg konstaterer endvidere, at sagsbehandlingstiderne for alle områder er faldet i perioden 2002-2004. Den indbyrdes spredning mellem statsamternes sagsbehandlingstider er indsnævret for hovedparten af områderne.

Jeg finder, at udviklingen i sagsbehandlingstiderne har været tilfredsstillende.

Kvalitetsmålinger

9. I mit notat fra april 2003 fremgik det, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet ville fortsætte arbejdet med kvalitetsmålinger, som har vist sig at være et velegnet instrument til at harmonisere sagsbehandlingen.

Jeg har gennemgået årsrapporten for 2004, hvori der redegøres for en kvalitetsmåling inden for sagsområderne samvær og værgemål. Resultaterne viser, at kvaliteten er forbedret set i forhold til 2002, idet andelen af sager med maksimumpoint er steget.

Jeg finder det positivt, at ministeriet fortsætter arbejdet med kvalitetsmålinger, og har ikke yderligere bemærkninger hertil.

Den samlede effektivitet

10. Jeg har ovenfor redegjort for ministeriets indsats for at afkorte sagsbehandlingstiderne og øge kvaliteten i sagsbehandlingen. Begge områder, hvor resultaterne er forbedret. I årsrapporten for 2004 er der desuden redegjort for en undersøgelse af brugernes tilfredshed. Undersøgelsen viste bl.a., at over 90 % af brugerne på det personretlige og familieretlige område fandt, at statsamtets afgørelser var klare og forståelige. Endvidere mente knap 85 % af brugerne, at statsamtet havde været upartisk i vedkommendes sag.

Jeg finder det positivt, at ministeriet fortsat undersøger brugernes tilfredshed, og har ikke yderligere bemærkninger til ministeriets indsats vedrørende den samlede effektivitet.

Sagsbehandlingstiderne på det sociale nævns område

11. I mit notat fra april 2003 fremgik det, at Den Sociale Ankestyrelse havde iværksat en række initiativer med henblik på at nedsætte sagsbehandlingstiderne i de sociale nævn.

Jeg har gennemgået årsrapporten for 2004, hvori der er redegjort for resultaterne. På det sociale nævns område var det gennemsnitlige mål for sagsbehandlingen i 2004 sat til 13,5 uger. Målet varierede fra 11,0 til 23,0 uger. Resultatet for 2004 viste, at den faktiske sagsbehandlingstid i gennemsnit var 13,1 uger med en variation fra 7,7 til 27,1 uger. De individuelle mål for 2004 blev opfyldt af alle statsamter, med undtagelse af Vestsjælland og Ringkøbing. De tilsvarende tal for 2001 viste, at tiden varierede fra 8,8 til 18,7 uger. Variationen i sagsbehandlingstiden er således forøget væsentligt fra 2001 til 2004. Ministeriet har anført, at der i den løbende opfølgning er stor fokus på sagsbehandlingstiden og på mulighederne for at reducere denne til måltallet på 13 uger.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplyste i redegørelsen til statsrevisorerne, at man ville kræve, at statsamter, som i 2002 havde en sagsbehandlingstid på over 15 uger på det sociale nævns område, beskrev de initiativer, som skulle iværksættes med henblik på at kunne leve op til den dagældende overordnede målsætning om en sagsbehandlingstid på 13 uger.

Jeg må konstatere, at disse initiativer endnu ikke har haft en tilstrækkelig virkning på sagsbehandlingstiderne. Jeg forventer, at ministeriet fastholder kravet om ændringer i arbejdstilrettelæggelsen, indtil målet om en sagsbehandlingstid på højst 13 uger er nået.

Jeg vil følge udviklingen i sagsbehandlingstiderne.

Sammenfatning

12. Det er min samlede vurdering, at ministeriet har iværksat de initiativer, som fremgik af ministerens redegørelse til statsrevisorerne.

Ministeriet har i 2005 iværksat et serviceeftersyn af bevillingsmodellen, og jeg forventer, at ministeriet vil videreføre arbejdet med justeringer af modellen i relation til de nye statsforvaltninger.

Ministeriet har fortsat arbejdet med at forbedre produktiviteten og sikre et mere ensartet produktivetsniveau. Jeg forventer, at ministeriet som et led i sit tilsyn fortsat vil følge udviklingen i produktiviteten.

Ministeriet havde forlangt, at de statsamter, hvor sagsbehandlingstiden på det sociale nævns område overskred målsætningen på 13 uger, udarbejdede en plan for, hvorledes statsamtet kunne nå målet. Jeg forventer, at ministeriet fastholder kravet om ændringer i arbejdstilrettelæggelsen, indtil målet om en sagsbehandlingstid på højst 13 uger er nået for alle statsamter/statsforvaltninger.

13. Strukturreformen vil få stor indflydelse på strukturen og opgaverne inden for området. De nuværende 14 statsamter og Københavns Overpræsidium nedlægges og erstattes af 5 regionale statsforvaltninger pr. 1. januar 2007. I praksis er direktørerne for de kommende statsforvaltninger udpeget, og samlingen af opgaver er påbegyndt allerede i efteråret 2005. I forbindelse med oprettelsen af statsforvaltningerne vil der blive tilført en række opgaver fra bl.a. amtskommunerne og Den Sociale Sikringsstyrelse.

Jeg forventer, at Indenrigs- og Sundhedsministeriets initiativer vedrørende økonomistyring videreføres i de nye statsforvaltninger.

14. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har iværksat de påkrævede initiativer, men da udviklingen i sagsbehandlingstiderne i de sociale nævn ikke har været som forudsat, vil jeg fortsat følge udviklingen på dette område i de nye statsforvaltninger.

Henrik Otbo